

ชุมชน การแพทย์แผนไทย แพทย์พื้นบ้าน จึงเป็นทางเลือกของการรักษาคู่ขนานไปกับการแพทย์ปัจจุบัน” **ดารณี อ่อนชมจันทร์** อาจารย์ประจำสาขาการแพทย์แผนไทย สำนักวิทยาศาสตร์สุขภาพ ม.แม่ฟ้าหลวง ฉายภาพหมอเมืองในสังคม จ.เชียงราย และแถบภาคเหนือ

ย้ำเลยว่าหมอเมืองไม่ได้อยู่ตรงข้ามนายแพทย์ และวิธีการที่พวกเขาใช้ไม่ได้หักล้างกับ

วิทยาศาสตร์สมัยใหม่ แต่พวกเขาทำงานในมิติที่แพทย์ปัจจุบันอาจลเลยไป เป็นช่องว่างจากความรวดเร็วและปริมาณผู้ป่วย หมอเมืองเดินคู่ไปกับมิติชีวิต การกิน และการอยู่ โดยจัดหมวดการรักษาได้หลักๆ 3 ทาง คือ 1.กายบำบัด เช่น นวด ตอกเส้น ประคบ ย่ำขา 2.พิธีกรรมบำบัด ซึ่งว่าด้วยการสร้างขวัญกำลังใจ เช่น การช้องขวัญ ส่งเคราะห์ ดูดวงชะตา 3.อาหารบำบัด ซึ่งหมายถึง

การกินอาหารให้ตรงกับธาตุเจ้าเรือน ถูกสุขลักษณะ ใช้สมุนไพร กินอาหารที่ตรงกับโรค

วิภารัตน์ ทัพขวา ประธานสภาหมอเมือง

อ.แม่สรวย จ.เชียงราย ยกตัวอย่างว่า หากมีผู้ป่วยมารักษา เธอจะเริ่มที่การรับฟังแบบไร้เวลาจำกัด เพื่อให้ผู้ป่วยระบายออกมามากที่สุด จากนั้นจะพิจารณาหาสาเหตุว่ามีความผิดปกติใดเชื่อมต่อกับสภาพความเป็นอยู่ อาหารการกินหรือไม่ ก่อนบอกวิธีการแก้ไข

“ถ้าอยู่ใกล้กับขยะ บ้านเรือนสกปรก มันก็เป็นไปได้ว่าจะเป็นโรคเกี่ยวกับภูมิแพ้ ระบบทางเดินหายใจ หรือถ้าปวดเมื่อยนั้นก็เพราะใช้ร่างกายหนัก ทำพฤติกรรมซ้ำๆ เป็นเวลานาน หลายกรณีมันดีขึ้นเพียงแก้พฤติกรรมที่เขามองข้ามไป บางทีเราไม่จำเป็นต้องใช้ยาหรือกินสมุนไพรด้วยซ้ำ เพียงแต่กินให้มันหลากหลาย ใช้ชีวิตสมดุล เราใส่ใจในทุกมิติ เป็นเพื่อน เป็นครอบครัว พุดคุยกันมากกว่าสั่งยา แล้วกลับมาดูผล”

ธวัชชัย ยอดแก้ว หมอเมืองสมุนไพร อายุ 69 ปี ซึ่งเปิดศูนย์รักษาที่บ้าน ใน ต.ป่าหุง อ.พาน จ.เชียงราย บอกว่าเขาใช้เวลาทั้งชีวิตศึกษาการปรุงสมุนไพรที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ ทั้งการคัดเลือกพืช การเลือกสถานที่ เลือกฤดูกาลเพาะปลูก และที่สำคัญคือต้องสะอาดไร้สารปนเปื้อน ทั้งนี้เพราะการได้สมุนไพรที่ดีที่สุดมาจากการวางแผนแบบมีขั้นตอน เพื่อให้ผู้ใช้ได้รับอานิสงส์จากพืช ซึ่งมีสรรพคุณเป็นยาอย่างเต็มที่

ภูมิปัญญาเก่าในโลกใหม่

ภาพหมอเมืองในชุดหม้อห้อมสีฟ้าสดที่ตัดกับเครื่องแบบสีขาวของพยาบาล กระทั่งอยู่ท่ามกลางสื่อหลากสีของคนใช้ เปรียบได้กับ

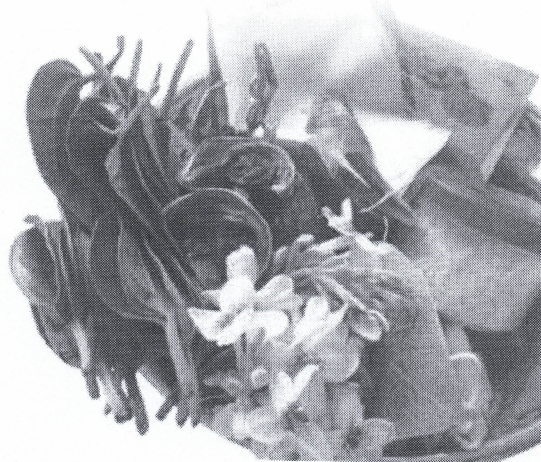
ตัวแทนของภูมิปัญญาโบราณที่อยู่ในโลก การแพทย์สมัยใหม่

ใครบางคนเคยกล่าวไว้... ภูมิปัญญาที่ยังดำรงอยู่ย่อมหมายความว่าองค์ความรู้นั้นยังคงมีคุณค่าเกิดประโยชน์ ตรงข้ามกับความเชื่อบางประการที่ถูกศาสตร์ใหม่ลบล้างความน่าเชื่อถือ เพียงเพราะแค่เป็นสิ่งที่ล้าสมัยได้รัตรระ รังไว้แต่ความมั่งงาย

นพ.อริรุทธ์ หอเจริญ รองผู้อำนวยการ

โรงพยาบาลแม่สรวย โรงพยาบาลระดับอำเภอที่ได้มาตรฐาน HA (Hospital Accreditation) และเป็นอีกหนึ่งโรงพยาบาลที่สนับสนุนการแพทย์พื้นบ้านล้านนา บอกว่า การผสมผสานระหว่างความรู้ระหว่างการแพทย์แบบใหม่และภูมิปัญญาโบราณคือทางเลือกที่ผู้ป่วยจะได้รับ ขณะที่โรงพยาบาลเองก็จะร่วมเติมเต็ม พัฒนาคูณภาพในเรื่องที่เกี่ยวข้อง อาทิ การแปรรูปสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน การใช้บรรจุภัณฑ์ ความสะอาดในขั้นตอนบำบัด การจัดสถานที่

“กว่าร้อยละ 90 ของผู้ป่วยที่ต้องการการรักษาแบบแพทย์พื้นบ้านมักมาจากโรคทางโครงสร้างกาย เช่น ปวด เมื่อย ถัดจากนั้นก็โรค NCDs (Non-communicable diseases) เช่น ความดันโลหิตสูง เบาหวาน ซึ่งเรารักษาด้วยกระบวนการแพทย์ปัจจุบันเป็นหลัก พร้อมๆ กับให้ศาสตร์แพทย์แผนไทยอีกทางหนึ่ง อย่างคนเป็นความดันก็จะรับประทานยาของหมอ และใช้สมุนไพรด้วย หรืออาการปวดกล้ามเนื้อ เมื่อเราเอ็กซเรย์หาสาเหตุแล้ว หากผ่านการเข้าเฝือก หรือการอักเสบทุเลาแล้ว เขาก็ไปนวดที่แผนแพทย์ไทยได้ ซึ่งทั้งหมดนี้ทั้งแพทย์ เกษตรกร และแพทย์แผนไทยจะทำงานร่วมกัน ไม่ให้เกิดผลกระทบต่อกันระหว่างการรักษา ให้ทิศทางการรักษาเป็นไป

พานเครื่องเงินคู่